

Raadsvoorstel gemeente Coevorden

Datum commissievergadering	8 april 2025
Versie	3
Agendapunt	12
Naam rapporteur	R.E. Ramaker
Rv.nr.	
Openbaar	Ja
Portefeuillehouder	J. Huizing
Onderwerp	Openbaar Verlichtingsplan 2025-2030
Voorgesteld besluit	1. Kennis te nemen van het Openbaar Verlichtingsplan 2025-2030; 2. De eenmalige uitgaven van in totaal € 188.000 (1. Vervangingsplan € 75.000; 2. Netwerkuitbreiding € 63.000; 3. Zebrapaden € 50.000) te dekken door een incidentele onttrekking uit de algemene reserve. 3. Het onderhoudsbudget voor openbare verlichting te verhogen conform het Openbaar Verlichtingsplan met € 55.000 in 2025, afnemend naar € 25.000 in 2030 en in 2025 te dekken uit de algemene reserve en voor 2026 en verder vanuit de stelpost vrije begrotingsruimte. 4. Begrotingswijziging 2025-02 Openbaar Verlichtingsplan vast te stellen.

Aan de raad,

Inleiding

Terugblik

Het huidige beleidsplan openbare verlichting heeft als looptijd 2017 t/m 2020.

Terugkijkend naar de uitvoering van de afgelopen jaren stellen we vast dat:

- Het vervangen van een groot deel van de oudste lampen (zgn. 'energieslurpers') binnen en buiten de bebouwde kommen door LED-armaturen. Het areaal is voor 60% verled;
- Het plaatsen van nieuwe verlichting op delen van een tweetal schoolgaande routes is uitgevoerd (Edveensweg en Hengstmeerweg);
- De grootschalige sanering van openbare verlichting in het buitengebied door het college is teruggedraaid vanwege het ontbreken van draagvlak vanuit de samenleving. Het vrijkomende budget is benut voor het vervangen van oude verlichting voor nieuwe led-verlichting.

Voor de beeldvorming:

Achterste Erm, Benneveld, Dalen, Dalerveen, Wachtum en Wezuperbrug zijn geheel voorzien van LED. Aalden, Coevorden, Meppen en Sleen zijn grotendeels voorzien van LED.

In 2024 is een investeringsbedrag van 2 miljoen Euro beschikbaar gesteld voor de periode 2025-2030. Hiermee kunnen alle conventionele armaturen worden vervangen door LED armaturen. Daarnaast kunnen alle masten die qua leeftijd aan vervanging toe zijn ook worden vervangen. Uitzondering hierop zijn de masten in het Centrumplan Coevorden. Dit type mast, de zogenaamde specials, zijn vrij kostbaar per stuk en zijn derhalve niet meegenomen in het investeringsbedrag.

Concluderend

We kunnen stellen dat we op schema liggen voor het vervangen van de oude verlichting. Meer dan de helft van de openbare verlichting is voorzien van energiezuinige LED-verlichting. In 2030 zal het areaal up to date en volledig zijn voorzien van LED armaturen.

Hierdoor zal ook de hoeveelheid storingen sterk verminderen en is het energieverbruik drastisch lager geworden.

Argumenten

1.1 Het openbaar verlichtingsplan geeft een duidelijke visie aan en beschrijft doelmatig beheer en onderhoud.

- In het openbaar verlichtingsplan worden visie en keuzes op het gebied van Openbare Verlichting in de gemeente Coevorden voor de periode van 2025 t/m 2030 aangegeven.
- Het openbaar verlichtingsplan geeft aan waar kansen en mogelijkheden liggen op het gebied van duurzaamheid en participatie.
- Het openbaar verlichtingsplan geeft aan op welke wijze het huidige areaal doelmatig beheerd en onderhouden moet worden.

2.1 De raad heeft het budgetrecht.

In artikel 189 van de Gemeentewet is vastgelegd dat het budgetrecht bij de raad ligt. Op basis van dit budgetrecht is de raad het bevoegd gezag om (meerjaren) begrotingswijzigingen vast te stellen. Het Openbaar Verlichtingsplan bevat een drietal eenmalige uitgaven en een structurele verhoging van het onderhoudsbudget.

3.1 Het inzetten van de eenmalige uitgaven van totaal € 188.000 biedt de mogelijkheid om keuzes en kansen uit te voeren.

In het Openbaar Verlichtingsplan worden een drietal eenmalige uitgaven beschreven voor de looptijd van dit plan. Het betreft:

1. Vervangingsplan € 75.000

In de periode 2025-2030 worden oude lichtmasten vervangen. Hiervoor is in 2024 budget beschikbaar gesteld. Uitgangspunt hierbij is dat masten 1 op 1 worden vervangen. Hierbij zal afgewogen worden of de in het verleden aangebrachte verlichting nog doelmatig is voor de functie op die locatie. Er zal geen sprake zijn van een grootschalige sanering, maar waar het kan en wenselijk is zullen lichtmasten worden weggehaald. Met de direct betrokkenen zal dit in een vroeg stadium worden gecommuniceerd en nader worden besproken.

Om lichtmasten weg te kunnen halen moeten deze afgekoppeld worden van het netwerk van Enexis. De kosten per mast zijn ongeveer € 750,-. Hoeveel masten daadwerkelijk na afstemming afgekoppeld kunnen worden is echter niet te voorspellen, maar ingeschat wordt een aantal van 100 stuks. In het vervangingsplan zijn geen middelen opgenomen voor het weghalen/afkoppelen van lichtmasten. Om lichtmasten weg te kunnen halen waar kan en mag wordt daarom een eenmalig budget gevraagd. In de toekomst zijn voor die masten geen onderhouds- en energiekosten meer noodzakelijk.

2. Netwerkuitbreiding Europark € 63.000

Momenteel zijn lichtmasten van de gemeente Coevorden aangesloten op het netwerk van de Gemeinde Emlichheim. Dit is ontstaan tijdens de ontwikkeling van het Europark door de grillige ligging van de grens tussen Nederland en Duitsland.

In de praktijk geeft dit meer en meer problemen omdat het netwerk, lichtmasten en armaturen ouder worden. Regelmatig is er sprake van uitval. Ook de afhandeling van aanrij schade verloopt niet vloeiend omdat schademasten niet door onze aannemer veilig gesteld kunnen worden omdat het is aangesloten op het Duitse netwerk. Hierdoor kunnen gevaarlijke situaties ontstaan.

Om dit te verbeteren is het wenselijk om de lichtmasten van de gemeente Coevorden aan te sluiten op een nieuw aan te leggen netwerk van netbeheerder Enexis. Hiermee kunnen de lichtmasten op Nederlands grondgebied aangesloten worden op een netwerk in Nederlands grondgebied.

Op die manier kan de aannemer veilig werken en voldoet de gemeente aan haar zorgplicht.

3. Onderzoek zebrapaden € 50.000

In Coevorden zijn enkele zebrapaden. In het kader van Mobiliteit is het wenselijk om een inventarisatie en onderzoek uit te voeren. Het doel hiervan is om de voetgangers op en naast

het zebrapad goed zichtbaar te laten zijn in het donker, het verhogen van de attentiewaarde en het verhogen van de verkeersveiligheid.

Overzicht Eenmalige Uitgaven

		Totaal	2025	2026	2027	2028	2029	2030
1	Vervangingsplan	75	12,5	12,5	12,5	12,5	12,5	12,5
2	Netwerkuitbreiding	63				63		
3	Zebrapaden	50			50			
	Totalen	188	12,5	12,5	62,5	75,5	12,5	12,5

(Bedragen x € 1.000)

4.1 Het benodigde budget voor onderhoud aan openbare verlichting is circa € 220.000.

De afgelopen jaren is er sprake geweest van structurele overschrijding van het budget Onderhoud Openbare Verlichting. De reden hiervan zijn:

- Oplopende hoeveelheid storingen vanwege ouderdom masten en armaturen;
- Stijging loonkosten en brandstoffen aannemer;
- Stijging kosten van materialen.

Daarnaast is de Installatieverantwoordelijkheid nog niet geregeld in de gemeente Coevorden. De openbare verlichting is een elektrotechnische installatie en deze moet altijd veilig zijn in gebruik voor burgers en voor werknemers (bv. Aannemer).

Iedere eigenaar van een installatie is verantwoordelijk voor de veiligheid hiervan. Vanuit de NEN3140 is bepaald dat een eigenaar ook een installatieverantwoordelijke (IV-er) heeft. De IV-er kan deze verantwoordelijkheid delegeren naar een externe partij met kennis van zaken. De IV-er bepaald wie er mogen werken aan lichtmasten en hoe de installatie veilig gehouden wordt (door middel van keuringen en corrigerende maatregelen).

Strikt genomen is een NEN 3140 keuring niet verplicht, maar iedere werkgever moet aan de Arbowet voldoen. Een periodieke NEN 3140 keuring is een manier om voor de vereiste elektrische veiligheid te zorgen.

De gemeente Coevorden heeft op dit moment niet de benodigde kennis en werkt zelf niet aan de verlichting, maar moet wel zorgen dat de installatie veilig is.

Het is de bedoeling om het IV-schap in de toekomst te beleggen bij een externe partij. De kosten hiervan zijn circa € 5.000 per jaar.

Daarnaast zullen er jaarlijks de aangegeven NEN 3140 keuringen uitgevoerd moeten worden. De kosten bedragen circa € 6.000 per jaar.

Door het vervangen van oude masten en armaturen in de periode 2025-2030 zal het aantal storingen sterk afnemen en zullen onderhoudskosten dalen.

Opmerkingen

1. Door noodzakelijke verzwaring van de elektriciteitsnetwerken zal het aantal trafostations toenemen. Hoogstwaarschijnlijk zal hiermee ook het aantal energiemeters voor openbare verlichting toenemen. Omdat per energiemeter 'vast recht' betaald moet worden bestaat het risico dat het budget in de loop van de jaren aangepast moet worden.

Kosten, baten, dekking

Eenmalige kosten

		Totaal	2025	2026	2027	2028	2029	2030
1	Vervangingsplan	75	12,5	12,5	12,5	12,5	12,5	12,5
2	Netwerkuitbreiding	63				63		
3	Zebrapaden	50			50			
	Totalen	188	12,5	12,5	62,5	75,5	12,5	12,5

(Bedragen x € 1.000)

De eenmalige kosten van in totaal € 188.000 kunnen gedekt worden door een incidentele onttrekking uit de algemene reserve. De onttrekking betreft € 75.000 (2025-2030), € 50.000 (2027) en € 63.000 (2028).

Onderhoudskosten

De totale onderhoudskosten zullen conform het Openbaar Verlichtingsplan € 220.000 zijn in 2025 en neemt af naar € 190.000 in 2030. Op dit moment is structureel € 165.000 beschikbaar. De structurele verhoging van de onderhoudskosten van € 55.000 afnemend naar € 25.000 kunnen in 2025 worden gedekt vanuit een eenmalige onttrekking uit de algemene reserve van € 55.000. Vanaf 2026 zal dekking plaatsvinden vanuit de stelpost vrije begrotingsruimte. Zie onderstaande tabel.

Verloop storting algemene reserve				
(Bedragen x € 1.000)				
	2025	2026	2027	2028
Stand algemene reserve per 01-01	34.048	35.514	36.502	37.073
Onttrekking algemene reserve te kort jaarschijven (PB2025)			-366	-366
Realisatie Markt en Haven incidentele kosten (BW 2024-01)	-200			
<i>Nog niet vastgesteld:</i>				
Look and feel sporthallen	-200			
Eenmalige kosten openbare verlichtingsplan	-13	-13	-63	-76
Kosten jaarschijf 2025 onderhoudskosten beleidsplan openbare verlichting	-55			
Parkeerdek Gansehof	-67			
Geprognosticeerd saldo (incidenteel deel)	33.514	35.502	36.073	36.632
Storting (versterking vermogenspositie)	2.000	1.000	1.000	1.000
Geprognosticeerd saldo (structureel deel)	2.000	1.000	1.000	1.000
Geprognosticeerd saldo algemene reserve	35.514	36.502	37.073	37.632

Stelpost vrije begrotingsruimte				
(Bedragen x € 1.000)				
	2025	2026	2027	2028
Stelpost vrije begrotingsruimte				
Saldo meerjarenbegroting				
Meerjarig saldo decembercirculaire 2024 (verwerking halfjaarrapp 2025)	337	261	266	268
Resultaat Programmabegroting 2025-2028	337	261	266	268
Bestrijden invasieve exoten (2024-11: Raad 22-10-2024)	-135	-135	-135	-135
Raadsvoorstel Handhavingplan Tarief op restafval (2024-13: Raad 22-10-2024)	-200			
<i>Nog niet vastgesteld:</i>				
Onderhoudskosten openbare verlichting		-49	-43	-37
Parkeerdek Gansehof		-67	-67	-67
<i>Saldo stelpost na toezeggingen</i>	<i>2</i>	<i>11</i>	<i>22</i>	<i>30</i>
Saldo stelpost incl voorstelling in voorbereiding	2	11	22	30

Aanpak/uitvoering

1. Het vervangen van lichtmasten in het kader van het vervangingsplan 2025-2030 zal gecommuniceerd worden met de Dorpsbelangenverenigingen. Daar waar mogelijk lichtmasten weggehaald kunnen worden zal ook nadere afstemming zijn met plaatselijk belang en direct betrokken bewoners/bedrijven. Dit loopt gelijk aan het vervangingsplan.
2. Met netbeheerder Enexis en Gemeinde Emlichheim zal afstemming plaatsvinden. Daarna zal voor de aanleg van een netwerk voor de aan te sluiten lichtmasten prijs op worden gevraagd. Uitvoering van de werkzaamheden staat gepland voor 2027 en 2028.
3. Het inventariseren van de zebrapaden heeft een duidelijke link naar inventarisaties van andere werkvelen om het te beheren areaal beter inzichtelijk te krijgen en waar nodig aan te vullen. Er zal dan ook integrale afstemming plaatsvinden. Vervolgens wordt met Mobiliteit afgestemd welke zebrapaden nader onderzocht moeten worden voor een betere zichtbaarheid. Hierbij zal ook worden bekeken of en welke vormen van verlichting hierbij een meerwaarde hebben. De uitvoering staat gepland in 2026 en 2027.
4. Het onderhoud en de Installatieverantwoordelijkheid wordt beschreven in een Raamovereenkomst die in maart 2025 zal worden aanbesteed en gegund aan een aannemer. De Raamovereenkomst kent een looptijd van max. 4 jaar

Communicatie

De Dorpsbelangenverenigingen en direct betrokkenen zullen bijtijds geïnformeerd en meegenomen worden over voorgenomen werkzaamheden.

Bijlagen

1. Openbaar Verlichtingsplan 2025 – 2030
2. Begrotingswijziging 2025-02 Openbaar Verlichtingsplan

Burgemeester en wethouders van Coevorden,

de gemeentesecretaris

de burgemeester

K. Brinks

R. Bergsma